

عنوان مقاله:

بررسی الگوهای اخلاق اسلامی نسبت به حفاظت از محیط زیست از منظر قرآن و احادیث

محل انتشار:

دومین کنفرانس ملی محیط زیست سالم و توسعه پایدار در پرتو حقوق شهروندی چالشها و راهبردها (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

غلامرضا نبی بیدهندی - دانشکده محیط زیست، دانشگاه تهران، تهران، ایران

مریم ربیعی ابیانه - گروه مهندسی محیط زیست، پردیس بین المللی کیش، دانشگاه تهران، کیش، ایران

امید حسن زاده مقیمی - گروه مهندسی محیط زیست، پردیس بین المللی کیش، دانشگاه تهران، کیش، ایران

امیر نبی بیدهندی - گروه مهندسی محیط زیست، پردیس بین المللی ارس، دانشگاه تهران، جلفا، ایران

خلاصه مقاله:

امروزه وخامت بحرانهای محیط زیستی تا حدی است که حیات انسان و سایر موجودات را به مخاطره انداخته؛ به طوری که تبیین نظریه اخلاق محیط زیستی مناسب، از ضروریات حفاظت و بهره‌برداری از محیط زیست محسوب می‌گردد. پژوهش حاضر با هدف شناخت جایگاه اخلاقی محیط زیست از منظر دین مبین اسلام انجام گرفت. بدین منظور ابتدا بحثی پیرامون مفهوم محیط زیست و همچنین اخلاق کاربردی مطرح می‌شود و سپس به یکی از فروع اخلاق کاربردی، یعنی اخلاق محیط زیست، پرداخته می‌شود. در این مورد، آیات و روایات نسبتاً قابل توجهی در دین مبین اسلام وارد شده است که به تبیین این قواعد اخلاقی پرداخته‌اند. با مینا قرار دادن روایات صحیح، بخشی از احکام فقهی و اخلاقی دین اسلام پیرامون طبیعت و محیط زیست مورد بررسی قرار می‌گیرد. نتایج پژوهش حاضر حاکی از آن بوده که داشتن محیط زیست سالم، از حقوق اساسی انسانها و جزئی نعمت‌های الهی محسوب می‌گردد. از طرفی حق زیستن برای تمامی موجودات جهان با توجه به ارزش ذاتی و نظر به اراده خداوند در چنین موجودیتی، انکار ناپذیر است. پیوند اصول و باورهای ارزشی و دینی ما با مبانی علمی و منطقی اخلاق و فلسفی محیط زیستی در عصر حاضر که بشریت با محدودیت منابع و بحرانهای عدیده طبیعی مواجه شده است، می‌تواند راه حلی اساسی برای گذر از بحران و قرار گرفتن در مسیر صحیح و منطقی و رسیدن به محیط زیست پایدار و استفاده مناسب از نعمت‌های الهی باشد. دین مبین اسلام با ارزش قائل شدن برای طبیعت، موجودات و کائنات، انسان مسلمان را موظف می‌کند که در کنار وظایف عبادی و اجتماعی خویش، توجه خاصی به محیط زندگی اطراف خویش داشته باشد و با رعایت دستورات اخلاقی و حتی فقهی مرتبط با آن، برای حفاظت از محیط زیست زمینه‌سازی نماید.

کلمات کلیدی:

اخلاق محیط زیستی، دین و محیط زیست، ارزشهای اخلاقی، رهیافت اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1583063>

